

Štúdium na univerzitách tretieho veku	2
Online, senior.sk, 19. 8. 2024, 20:08	
Modrý supermesiac	5
Televízia, Televízne noviny, 19. 8. 2024, 19:24	
Modrý Supermesiac	6
Televízia, Prvé televízne noviny, 19. 8. 2024, 17:23	
Mesto Rožňava Hodnotiaca správa k dotácii mesta na rok 2023 - ŽBK Rožňava	7
Online, roznavas.sk, 19. 8. 2024, 14:18	
Mesto Rožňava Hodnotiaca správa k dotácii mesta na rok 2023 - ŽBK Rožňava	9
Online, roznavas.sk, 19. 8. 2024, 14:18	
60. výročie Katedry kybernetiky a umelej inteligencie v Košiciach	11
Tlač, ATP Journal, 19. 8. 2024	
Študentom medicíny v šesťdesiatke? Aj túto možnosť ponúkajú univerzity tretieho veku	13
Online, uzitocna.pravda.sk, 18. 8. 2024, 6:00	
Košická nemocnica vykonala robotickú operáciu srdca	15
Online, kosiceonline.sk, 17. 8. 2024, 16:35	
Dějiny Slovenska od Jana Rychlíka / Ako dopadla slovenská história, písaná pre českého čitateľa	16
Online, postoj.sk, 17. 8. 2024, 7:16	

Štúdium na univerzitách tretieho veku

📅 19. 8. 2024, 20:08, Zdroj: senior.sk , Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 74 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 40 EUR

Tlačiť E-mail

Záujemci o štúdium na viacerých univerzitách tretieho veku ešte majú možnosť podať prihlášky. Niektoré už majú nadchádzajúci študijný rok v tomto zmysle uzatvorený, napríklad UTV pri Technickej univerzite Bratislava. Iné majú uzávierku v najbližších dňoch, prípadne je možnosť prihlášky do konca augusta.

Pred viac ako tridsiatimi rokmi priniesla Univerzita Komenského v Bratislave ako prvá možnosť, aby mohli seniori využiť poproduktívny vek plnohodnotným spôsobom. Svoje prednáškové sály otvorili pre študentov starších ako 50 rokov. Univerzity tretieho veku sú súčasťou celoživotného vzdelávania a ich úlohou je ponúkať vzdelávacie aktivity priamo na univerzitách a vysokých školách ľuďom v dôchodkovom veku, alebo na invalidnom dôchodku. Čoskoro do študentských lavíc zasadnú ďalší študenti univerzít tretieho veku a na niektoré sa ešte stále môžu záujemcovia prihlásiť, mnohé univerzity uzatvárajú prihlášky až 31. augusta 2024.

Podľa Asociácie univerzít tretieho veku poskytuje vzdelávanie v rámci univerzity tretieho veku až sedemnást univerzít a vysokých škôl. Štúdium trvá od jedného akademického roka až po tri roky, v závislosti od vzdelávacieho programu a hlásiť sa môžu osoby staršie ako 50 rokov (niekde je vek nižší) a osoby na invalidnom dôchodku (bez obmedzenia veku). Výučba prebieha podobne ako u denných či externých študentov, počas zimného a letného semestra, pričom počet prednášok je približne sedem až dvanásťkrát za semester.

Uchádzači nemusia robiť prijímacie skúšky. Niektoré vzdelávacie programy sú na konci semestra ukončené iba stretnutím, či prezentáciou, niektoré dokonca zápočtom, skúškou alebo záverečnou prácou. Cena za akademický rok je pre seniorov pomerne priaznivá. Kým externý študent si musí za vysokoškolské štúdium zaplatiť tisíce eur, univerzita tretieho veku stojí na akademický rok približne od štyridsať do sto eur.

Medicína v Martine či UMB Banská Bystrica

Univerzity ponúkajú seniorským študentom širokú paletu vzdelávacích programov, študovať môžu dokonca aj medicínu: „Zapíšte sa na našu Univerzitu tretieho veku pri Jesseniovej lekárskej fakulte Univerzity Komenského v Martine, namiesto návštev nemocníc a lekárov Vám ponúkame atraktívne prednášky a spoločné stretnutia v krásnych priestoroch Aula Magna JLF UK. Máte možnosť získať objektívne vedomosti o zdraví a chorobe, prevencii a liečbe jednotlivých chorôb z rôznych oblastí medicíny“, uvádza na svojej webovej stránke Jesseniova lekárska fakulta UK v Martine. Vzdelávací program „všeobecná medicína“ trvá tri roky, z ktorých prvý rok je zameraný na teoretickú a predklinickú výučbu s možnosťou oboznámenia sa základov prvej pomoci a druhý a tretí rok je zameraný na špecifické predmety z aspektu klinickej medicíny.

Niektoré univerzity tretieho veku dokonca ponúkajú nielen jedno, dvoj a trojročné programy, ale aj nadstavbový štvrtý ročník, napríklad **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**.

Univerzita tretieho veku pri Univerzite Mateja Bela pripomína, že uzávierka prihlášok pre UTV Banská Bystrica, UTV Poprad, UTV Martin je 23. augusta 2024. Na svojej stránke informuje aj o cenách za štúdium a ďalších podrobnostiach: <https://www.umb.sk/absolvent/centrum-podpory-a-dalsieho-vzdelavania-umb/oddelenie-uni-komunity/univerzita-tretieho-veku-pri-umb-v-banskej-bystrici>

Prinášame aj informácie o ďalších možnostiach štúdia, vždy je však vhodné si všetko potrebné preveriť na stránke príslušnej školy.

Vzdelávať sa môžete napríklad v týchto programoch

Univerzita Komenského v Bratislave archeológia, dejiny výtvarného umenia, filozofia, právo, anglický jazyk, všeobecná medicína (JLF UK Martin),... Trnavská univerzita jazyky, latinčina, dedičské a rodinné právo, psychológia,... Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre sociálno-zdravotno-právne povedomie pre seniorov, politické vedy, anglický jazyk, ľudové remeslá, informačné technológie,... **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** 1. ročník – všeobecný, 2. a 3. ročník – anglický jazyk, medicína – verejné zdravie, právo, rastliny v životnom prostredí,... Technická univerzita vo Zvolene anglický jazyk, psychológia, pohybové kurzy,... Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici dejiny európskej civilizácie, fotografia, astronómia, záhradníctvo, kresba a maľba, ekonómia pod lupou,... Katolícka univerzita v Ružomberku zdravotné a psychosociálne aspekty života seniora, všeobecné znalosti o ochrane a dôležitosti včiel, krásna literatúra ako filozofia života a človeka, filozoficko-teologické základy

Zdroj: Pravda, UMB, STU

Foto: Archív

Vaša e-mailová adresa nebude zverejnená. Vyžadované polia sú označené *

Uložiť moje meno, e-mail a webovú stránku v tomto prehliadači pre moje budúce komentáre.

Vlhkosť 84% Tlak 1013 Vietor 5.66mph

aktuálne

23. februára 2022

Kategórie

Cestovanie, turistika, šport Kultúra a vzdelávanie Nezaradené O nás Pozvánky Pozvánky – už sa konalo Služby a produkty pre seniorov Svet seniorov

Neprehliadnite!

© SENIOR.SK All rights reserved

designed by

Naše webstránky používajú cookies, pre zlepšenie vášho prostredia. Vyjadrite súhlas stlačením "PRIJAŤ VŠETKY", alebo upravte ich nastavenia, ak si želáte.

[úprava preferencií cookies](#)

[Prehľad ochrany osobných údajov](#)

Táto webová stránka používa cookies na zlepšenie vášho zážitku pri navigácii cez web. Z týchto súborov cookie sa súbory cookie, ktoré sa kategorizujú podľa potreby, ukladajú do vášho prehliadača, pretože sú nevyhnutné na fungovanie základných funkcií webovej stránky. Používame tiež súbory cookie tretích strán, ktoré nám pomáhajú analyzovať a porozumieť tomu, ako používate túto webovú stránku. Tieto súbory cookie budú uložené v prehliadači iba so súhlasom používateľa. Máte tiež možnosť zrušiť tieto cookies. Zrušenie niektorých z týchto súborov cookie však môže mať vplyv na vaše prehliadanie.

Nevyhnutné

Vždy zapnuté

Potrebné cookies sú nevyhnutné pre správne fungovanie webovej stránky. Táto kategória obsahuje iba súbory cookie, ktoré zaisťujú základné funkcie a bezpečnostné funkcie webovej stránky. Tieto cookies neobsahujú žiadne osobné informácie a umožňujú používanie základných funkcií ako napr. prihlásenie registrovaného používateľa alebo predvyplňanie formulárov a zapamätanie si vašich preferencií. Zakázaním týchto cookies nemôžeme garantovať plnú funkčnosť našich stránok.

Cookie

Dĺžka trvania

Popis

cookieLawInfo-checkbox-advertisement 1 year Set by the GDPR Cookie Consent plugin, this cookie is used to record the user consent for the cookies in the "Advertisement" category. cookieLawInfo-checkbox-analytics 1 year Set by the GDPR Cookie Consent plugin, this cookie is used to record the user consent for the cookies in the "Analytics" category. cookieLawInfo-checkbox-functional 1 year The cookie is set by the GDPR Cookie Consent plugin to record the user consent for the cookies in the category "Functional". cookieLawInfo-checkbox-necessary 1 year Set by the GDPR Cookie Consent plugin, this cookie is used to record the user consent for the cookies in the "Necessary" category. cookieLawInfo-checkbox-non-necessary 1 year Set by the GDPR Cookie Consent plugin, this cookie is used to record the user consent for the cookies in the "Non-necessary" category. cookieLawInfo-checkbox-others 1 year Set by the GDPR Cookie Consent plugin, this cookie is used to store the user consent for cookies in the category "Others". cookieLawInfo-checkbox-performance 1 year Set by the GDPR Cookie Consent plugin, this cookie is used to store the user consent for cookies in the category "Performance". CookieLawInfoConsent 1 year Records the default button state of the corresponding category & the status of CCPA. It works only in coordination with the primary cookie.

Funkčné

Funkčné súbory cookie pomáhajú vykonávať určité funkcie, ako je zdieľanie obsahu webovej stránky na platformách sociálnych médií, zhromažďovanie spätnej väzby a ďalšie funkcie tretích strán.

Cookie

Výkonostné

Výkonostné súbory cookie sa používajú na pochopenie a analýzu kľúčových indexov výkonnosti webovej stránky, čo pomáha pri poskytovaní lepšej používateľskej skúsenosti pre návštevníkov.

Analytické

Analytické cookies sa používajú na pochopenie toho, ako návštevníci interagujú s webovou stránkou. Tieto súbory cookie pomáhajú poskytovať informácie o metrikách, ako je počet návštevníkov, miera odchodov, zdroj návštevnosti atď.

Cookie

Dĺžka trvania

Popis

`_ga` 2 years The `_ga` cookie, installed by Google Analytics, calculates visitor, session and campaign data and also keeps track of site usage for the site's analytics report. The cookie stores information anonymously and assigns a randomly generated number to recognize unique visitors. `_ga_*` 1 year 1 month 4 days Google Analytics sets this cookie to store and count page views. `_gat_gtag_UA_157966737_1` 1 minute Set by Google to distinguish users. `_gid` 1 day Installed by Google Analytics, `_gid` cookie stores information on how visitors use a website, while also creating an analytics report of the website's performance. Some of the data that are collected include the number of visitors, their source, and the pages they visit anonymously.

Reklamné

Reklamné súbory cookie sa používajú na poskytovanie relevantných reklám a marketingových kampaní návštevníkom. Tieto súbory cookie sledujú návštevníkov na webových stránkach a zhromažďujú informácie na poskytovanie prispôbených reklám. Pred spustením týchto súborov cookies na našej webovej stránke je potrebné získať Váš súhlas.

Autor: senior.sk

Modrý supermesiac [✉](#)

📅 19. 8. 2024, 19:24, Relácia: **Televízne noviny**, Stanica: **Markíza**, Vydavateľ: **MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s r.o.**, Sentiment: **Neutrálny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: **337 500 GRP**; **7,50 OTS**; **0,08 AVE**; **23203 EUR**

Viktor Vincze, moderátor:

Dnes večer sa oplatí pozorovať oblohu. Rozžiari ju takzvaný modrý supermesiac.

Zuzana Čimová, moderátorka:

Bude blízko Zeme a navyše v splne.

Štefan Parimucha, astrofyzik, **UPJŠ** v Košiciach:

Mesiac je v blízkosti perigea svojej dráhy. To je bod, kedy je ten Mesiac najbližšie k Zemi.

Jozef Demeter, redaktor:

Vtedy hovoríme o takzvanom supermesiaci. Našu Zem totiž neobieha po kružnici, ale po elipse.

Štefan Parimucha, astrofyzik, **UPJŠ** v Košiciach:

Mesiac najbližšie k Zemi je okolo 360 000 kilometrov a najďalej asi 407 000 kilometrov.

Jozef Demeter, redaktor:

Náš supútnik tak bude asi o tretinu jasnejší a o 14 % väčší. Dnes mu navyše hovoríme aj modrý Mesiac, no farbu meniť nebude.

Tomáš Slovinský, astrofotograf:

Modrý Mesiac hovoríme, keď nastane druhý spln v jednom kalendárnom mesiaci, respektíve tretí zo štyroch splnov v jednom astronomickom ročnom období, čo nastane v podstate práve dnes.

Jozef Demeter, redaktor:

Modrú farbu môže mať Mesiac iba pri špecifických atmosférických podmienkach, pri lesných požiaroch či sopečných erupciách. Keď vybuchol vulkán Krakatoa, Mesiac i Slnko mali niekoľko týždňov modrastý odtieň.

Tomáš Slovinský, astrofotograf:

Vychrlila množstvo takéhoto popolu a ten potom rozptyľoval skôr to červené svetlo a k nám prechádzalo už iba to modré. Mesiac sa nám vtedy mohli javiť modrý.

Jozef Demeter, redaktor:

Mesiac nám navyše o 2 dni ukáže ďalšie vesmírne predstavenie.

Tomáš Slovinský, astrofotograf:

Zákryt planéty Saturn, ako sa celá schová za Mesiac a potom na druhej strane vyjde nadránom.

Jozef Demeter, redaktor:

Mesiac vznikol pred miliardami rokov, keď do formujúcej sa Zeme narazilo teleso s veľkosťou Marsu.

Štefan Parimucha, astrofyzik, **UPJŠ** v Košiciach:

Pri tom došlo vlastne k vyvrhnutiu hmoty, ktorá sa sformovala potom na obežnej dráhe Zeme do Mesiaca. Môžeme povedať, že sme zložení z rovnakého materiálu a horniny, ktoré nájdeme na Zemi, nájdeme aj na Mesiaci.

Jozef Demeter, redaktor:

Jozef Demeter, Televízia Markíza.

Modrý Supermesiac [✉](#)

📅 19. 8. 2024, 17:23, Relácia: **Prvé televízne noviny**, Stanica: **Markíza**, Vydavateľ: **MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s r.o.**, Sentiment: **Neutrálny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**
Dosah: **198 000 GRP**; **4,40 OTS**; **0,04 AVE**; **13488 EUR**

Ivana Zuzelková, moderátorka

Dnes večer sa oplatí pozorovať oblohu. Rozžiari ju takzvaný modrý Supermesiac, bude blízko zeme a navyše v splne.

Štefan Parimucha, astrofyzik, **UPJŠ** v Košiciach

Mesiac je v blízkosti perigea svojej dráhy. To je bod, kedy je ten mesiac najbližšie k zemi.

Jozef Demeter, redaktor

Vtedy hovoríme o takzvanom super mesiaci. Našu zem totiž neobieha po kružnici, ale po elipse.

Štefan Parimucha, astrofyzik, **UPJŠ** v Košiciach

Mesiac najbližšie k zemi okolo 360000km a naďalej asi 407 kilometrom.

Jozef Demeter, redaktor

Náš súputník tak bude asi o 1/3 jasnejší a o 14 percent väčší. Dnes mu navyše hovoríme aj modrý mesiac, no farbou meniť nebude.

Tomáš Slovinský, astrofotograf

Modrý mesiac hovoríme, keď nastane 2. spln v 1 kalendárnom mesiaci, respektíve 3 zo 4. s plnou v 1 a astronomickom ročnom období, čo nastane v podstate práve dnes.

Jozef Demeter, redaktor

Modrú farbu môže mať mesiac iba pri špecifických atmosférických podmienkach pri lesných požiaroch či sopečných erupciách. Keď vybuchol vulkán Krakatoa, mesiac i slnko mali niekoľko týždňov modrastý odtieň.

Tomáš Slovinský, astrofotograf

Vychrlila množstvo takéhoto popolu a ten potom rozptyľoval skôr to červené svetlo a k nám prechádzalo už iba to modrý mesiac sa nám vtedy mohol javiť modrý.

Jozef Demeter, redaktor

Mesiac nám navyše odva dni ukáže ďalšie vesmírne predstavenie.

Tomáš Slovinský, astrofotograf

Zakrytá planéta Saturn ako sa celá schová za mesiac a potom na 2. strane inde nadránom.

Jozef Demeter, redaktor

Mesiac vznikol pred miliardami rokov, keď do formujúcej sa zeme narazilo teleso o veľkosti Marsu.

Štefan Parimucha, astrofyzik, **UPJŠ** v Košiciach

Pritom došlo vlastne k vyvrhnutiu hmoty, ktorá sa sformovala potom na obežnej dráhe Zeme do mesiaca. Môžeme povedať, že sme zložený z rovnakého materiálu a horniny, ktoré nájdeme na zemi nájdeme aj na mesiaci.

Jozef Demeter, redaktor

Jozef Demeter, televízia Markíza.

Mesto Rožňava | Hodnotiaca správa k dotácii mesta na rok 2023 - ŽBK Rožňava

19. 8. 2024, 14:18, Zdroj: roznava.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzitné pracoviská, Kľúčové slová: TYDAM UPJŠ

Dosah: 1 107 GRP: 0,02 OTS: 0,00 AVE: 153 EUR

Hodnotiaca správa k dotácii mesta na rok 2023 - ŽBK Rožňava

19.08.2024

ŽBK Rožňava je ženský basketbalový klub, ktorý sa už viac ako 35 rokov venuje pravidelnému tréningovému a zápasovému procesu dievčat a žien v okrese Rožňava. Dlhodobo sa v klube venujeme výchove mladých basketbalových talentov a našim cieľom je vychovávať sebavedomé hráčky, ktoré môžu neskôr nájsť uplatnenie v ktoromkoľvek klube doma či v zahraničí. Naše hráčky úspešne reprezentujú svoj klub, mesto a školy na regionálnych, krajských, celoslovenských ale aj európskych súťažiach.

Hráčky klubu v roku 2023 reprezentovali mesto Rožňava v nasledujúcich kategóriách:

Staršie žiačky U15 - celoslovenská súťaž 2022/23

Kategória U15 odohrala 14 zápasov v základnej časti a 6 zápasov v skupine o umiestnenie. Odohrali zápasy proti družstvám:

MBK Ružomberok

Mladé ženy 2022/23

Na rozdiel od predchádzajúcich sezón sa 1. ligy žien osamostatnila od súťaže junioriek U19 a mladých žien U23. Súpermi ŽBK Rožňava boli družstvá:

TYDAM UPJŠ Košice

Odohrali 10 zápasov.

Prípravka – sa pripravovala v telocvični ZŠ Pionierov a zúčastnila sa viacerých mimosúťažných a prípravných zápasov v Poprade, Košiciach, Bardejove a proti chlapcom U12 ŠKPD. Základným cieľom bola príprava najmladších dievčat pre vstup do súťaže v sezóne 2023/24

Okrem oficiálnych súťaží vyhlásených Slovenskou basketbalovou asociáciou v školskom roku 2022/23 ako aj 2023/24 hráčky klubu a študentky Gymnázia P.J.Šafárika v Rožňave, úspešne reprezentovali mesto a školu v okresnom a krajskom kole v basketbale stredných škôl.

V júli sme zorganizovali 1. ročník týždenného basketbalového kempu v priestoroch telocvične SOŠT v Rožňave. Počas celého týždňa mali dievčatá možnosť zvyšovať svoju kondíciu, zlepšovať individuálne basketbalové zručnosti, techniku driblingu, prihrávk a strelby. Oboznamovali sa s pravidlami basketbalu a pri skupinových hrách si rozvíjali kolektívneho ducha a zmysel pre fair play. To všetko pod dohľadom a vedením našich najúspešnejších hráčok Alexandri Molčíkovej a Sofie Mišendovej.

V auguste ako už tradične, absolvovali hráčky ŽBK Rožňava letné sústreďenie. Aj tento rok sme vycestovali do Športcentra Skalka Aréna v Kremnici. Počas piatich dní hráčky absolvovali denne 3-4 fázový tréning so zameraním na zvýšenie kondície a všeobecnú športovú prípravu pod vedením trénerov Miroslava Mandelíka a Marty Molnárovej.

V septembri družstvo U17 ako aj U13 odohralo prípravné zápasy s družstvami z Bardejova a Tydamu z Košíc. Od októbra 2023 začala dlhodobá ligová súťaž pre obe kategórie.

V prebiehajúcej sezóne 2023/24 má klub zastúpenie v 2 súťažných kategóriách. Kadetky U17 v celoslovenskej súťaži a kategória U13. V ktorých naše hráčky od októbra 2023 až do júna 2024 odohrajú okolo 50 zápasov či už v domácej hale alebo na pôde súpera. Pri kategórii U13 postupne budujeme novú prípravku, ktorú by sme chceli otvoriť od nasledujúcej sezóny.

V sezóne 2023/24 máme už dvojnásobné zastúpenie v klube majstrovského družstva Young Angels, hráčkami sú naše odchovankyne Alexandra Molčíková v kategórii U19 a Sofia Mišendová v kategóriách U17 aj U19. Okrem zápasov najvyššej domácej ligovej súťaže absolvujú s tímom Young Angels zápasy v rámci európskej MEL (Middle European League), kde hrajú proti majstrovským tímom krajín Strednej Európy(Česká republika, Maďarsko, Švédsko, Poľsko).

Úspešnosť našich hráčok nás nesmierne teší a povzbudzuje do ďalšej práce. Hráčky ŽBK Rožňava sú príkladom toho, že pravidelným tvrdým tréningom, obetavosťou a snahou sa neustále zlepšovať dostávajú možnosti a priestor reprezentovať naše mesto nielen na celoslovenskej ale aj Európskej úrovni.

Aj týmto spôsobom sa chceme mestu veľmi pekne poďakovať za finančnú podporu. Vieme, že nie je samozrejmosťou a nepokrýva ani 30% výdavkov na klubovú činnosť. Na druhej strane si uvedomujeme, že pri aktuálnej finančnej náročnosti klubového športu by sme bez pomoci mesta neprežili. Je smutnou realitou, že poplatky za súťaž, prenájmy tréningových a zápasových priestorov či zabezpečenie dopravy sa stáva pre kluby likvidačné a šport mládeže ako taký sa dostáva na posledné miesta záujmu. Chceme veriť, že sa situácia zlepší, lebo neustále navyšovanie členských poplatkov pre rodičov má za následok, že rodičia nebudú ochotní a schopní finančne podporovať športovanie svojich detí.

Propagácia mesta a reklamná činnosť.

ŽBK Rožňava sa aktívne podieľa na propagácii mesta. Logo mesta je umiestnené na plagátoch k zápasom počas sezóny. Hráčky nastupujú na zápasy v dresoch s logom mesta a domáce zápasy hrajú v mestskej športovej hale s reklamným panelom mesta. Na stránke ŽBK Rožňava zverejňujeme informácie o činnosti, plánovaných zápasoch, turnajoch a dosiahnutých výsledkoch. Pravidelne informuje o svojej činnosti na stránke mesta či prostredníctvom rožňavskej televízie.

Ing. Martina Molnárová

Prezident ŽBK Rožňava

© Mesto Rožňava, 19. 8. 2024, Erika Švedová, Odbor kultúry, športu a cestovného ruchu, Mestský úrad Rožňava

Autor: webex.digital

Mesto Rožňava | Hodnotiaca správa k dotácii mesta na rok 2023 - ŽBK Rožňava

19. 8. 2024, 14:18, Zdroj: roznava.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 1 107 GRP: 0,02 OTS: 0,00 AVE: 153 EUR

Hodnotiaca správa k dotácii mesta na rok 2023 - ŽBK Rožňava

19.08.2024

ŽBK Rožňava je ženský basketbalový klub, ktorý sa už viac ako 35 rokov venuje pravidelnému tréningovému a zápasovému procesu dievčat a žien v okrese Rožňava. Dlhodobo sa v klube venujeme výchove mladých basketbalových talentov a našim cieľom je vychovávať sebavedomé hráčky, ktoré môžu neskôr nájsť uplatnenie v ktoromkoľvek klube doma či v zahraničí. Naše hráčky úspešne reprezentujú svoj klub, mesto a školy na regionálnych, krajských, celoslovenských ale aj európskych súťažiach.

Hráčky klubu v roku 2023 reprezentovali mesto Rožňava v nasledujúcich kategóriách:

Staršie žiačky U15 - celoslovenská súťaž 2022/23

Kategória U15 odohrala 14 zápasov v základnej časti a 6 zápasov v skupine o umiestnenie. Odohrali zápasy proti družstvám:

MBK Ružomberok

Mladé ženy 2022/23

Na rozdiel od predchádzajúcich sezón sa 1. ligy žien osamostatnila od súťaže junioriek U19 a mladých žien U23. Súpermi ŽBK Rožňava boli družstvá:

TYDAM **UPJŠ** Košice

Odohrali 10 zápasov.

Prípravka – sa pripravovala v telocvični ZŠ Pionierov a zúčastnila sa viacerých mimosúťažných a prípravných zápasov v Poprade, Košiciach, Bardejove a proti chlapcom U12 ŠKPD. Základným cieľom bola príprava najmladších dievčat pre vstup do súťaže v sezóne 2023/24

Okrem oficiálnych súťaží vyhlásených Slovenskou basketbalovou asociáciou v školskom roku 2022/23 ako aj 2023/24 hráčky klubu a študentky Gymnázia P.J.Šafárika v Rožňave, úspešne reprezentovali mesto a školu v okresnom a krajskom kole v basketbale stredných škôl.

V júli sme zorganizovali 1. ročník týždenného basketbalového kempu v priestoroch telocvične SOŠT v Rožňave. Počas celého týždňa mali dievčatá možnosť zvyšovať svoju kondíciu, zlepšovať individuálne basketbalové zručnosti, techniku driblingu, prihrávk a strelby. Oboznamovali sa s pravidlami basketbalu a pri skupinových hrách si rozvíjali kolektívneho ducha a zmysel pre fair play. To všetko pod dohľadom a vedením našich najúspešnejších hráčok Alexandri Molčíkovej a Sofie Mišendovej.

V auguste ako už tradične, absolvovali hráčky ŽBK Rožňava letné sústredenie. Aj tento rok sme vycestovali do Športcentra Skalka Aréna v Kremnici. Počas piatich dní hráčky absolvovali denne 3-4 fázový tréning so zameraním na zvýšenie kondície a všeobecnú športovú prípravu pod vedením trénerov Miroslava Mandelíka a Marty Molnárovej.

V septembri družstvo U17 ako aj U13 odohralo prípravné zápasy s družstvami z Bardejova a Tydamu z Košíc. Od októbra 2023 začala dlhodobá ligová súťaž pre obe kategórie.

V prebiehajúcej sezóne 2023/24 má klub zastúpenie v 2 súťažných kategóriách. Kadetky U17 v celoslovenskej súťaži a kategória U13. V ktorých naše hráčky od októbra 2023 až do júna 2024 odohrajú okolo 50 zápasov či už v domácej hale alebo na pôde súpera. Pri kategórii U13 postupne budujeme novú prípravku, ktorú by sme chceli otvoriť od nasledujúcej sezóny.

V sezóne 2023/24 máme už dvojnásobné zastúpenie v klube majstrovského družstva Young Angels, hráčkami sú naše odchovankyne Alexandra Molčíková v kategórii U19 a Sofia Mišendová v kategóriách U17 aj U19. Okrem zápasov najvyššej domácej ligovej súťaže absolvujú s tímom Young Angels zápasy v rámci európskej MEL (Middle European League), kde hrajú proti majstrovským tímom krajín Strednej Európy(Česká republika, Maďarsko, Švédsko, Poľsko).

Úspešnosť našich hráčok nás nesmierne teší a povzbudzuje do ďalšej práce. Hráčky ŽBK Rožňava sú príkladom toho, že pravidelným tvrdým tréningom, obetavosťou a snahou sa neustále zlepšovať dostávajú možnosti a priestor reprezentovať naše mesto nielen na celoslovenskej ale aj Európskej úrovni.

Aj týmto spôsobom sa chceme mestu veľmi pekne poďakovať za finančnú podporu. Vieme, že nie je samozrejmosťou a nepokrýva ani 30% výdavkov na klubovú činnosť. Na druhej strane si uvedomujeme, že pri aktuálnej finančnej náročnosti klubového športu by sme bez pomoci mesta neprežili. Je smutnou realitou, že poplatky za súťaž, prenájmy tréningových a zápasových priestorov či zabezpečenie dopravy sa stáva pre kluby likvidačné a šport mládeže ako taký sa dostáva na posledné miesta záujmu. Chceme veriť, že sa situácia zlepší, lebo neustále navyšovanie členských poplatkov pre rodičov má za následok, že rodičia nebudú ochotní a schopní finančne podporovať športovanie svojich detí.

Propagácia mesta a reklamná činnosť.

ŽBK Rožňava sa aktívne podieľa na propagácii mesta. Logo mesta je umiestnené na plagátoch k zápasom počas sezóny. Hráčky nastupujú na zápasy v dresoch s logom mesta a domáce zápasy hrajú v mestskej športovej hale s reklamným panelom mesta. Na stránke ŽBK Rožňava zverejňujeme informácie o činnosti, plánovaných zápasoch, turnajoch a dosiahnutých výsledkoch. Pravidelne informuje o svojej činnosti na stránke mesta či prostredníctvom rožňavskej televízie.

Ing. Martina Molnárová

Prezident ŽBK Rožňava

© Mesto Rožňava, 19. 8. 2024, Erika Švedová, Odbor kultúry, športu a cestovného ruchu, Mestský úrad Rožňava

Autor: webex.digital

60. výročie Katedry kybernetiky a umelej inteligencie v Košiciach [✉](#)

☑ 19. 8. 2024, Zdroj: **ATP Journal**, Strana: 51, Vydavateľ: HMH, s.r.o., Autor: Ján Sarnovský, jan.sarnovsky@tuke.sk, Peter

Papcu..., Sentiment: Neutrálny, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: 1 500 GRP: 0,03 OTS: 0,00 AVE: 1099 EUR

Rubrika: Podujatia

Tento rok oslávila Katedra kybernetiky a umelej inteligencie (KKUI) na Fakulte elektrotechniky a informatiky Technickej univerzity v Košiciach 60. výročie svojho založenia. Na túto počesť zorganizovala katedra 21. mája 2024 banket, kam pozvala vedeckých, univerzitných a firemných partnerov. Katedra prešla počas zmienených 60 rokov viacerými zmenami.

V roku 1964 vznikla na pôde Strojníckej fakulty Vysokej školy technickej (VŠT) v Košiciach (dnes Technická univerzita v Košiciach, TUKE) Katedra základov automatizácie a regulácie. Túto katedru zakladal nestor košickej kybernetiky prof. Jinnich Spal, CSc., a osem rokov stál na jej čele. Poslaním tejto katedry, ktorá prezentovala nové trendy v automatizácii, najmä strojárstva, bola predovšetkým regulačná technika a zavádzanie výpočtovej techniky, ktoré bolo vtedy v úplných začiatkoch. Významnou udalosťou tohto obdobia bola inštalácia počítača druhej generácie ODRA 1013, ktorý bol na katedre uvedený do prevádzky v roku 1967 s celoškolskou pôsobnosťou. Programovalo sa v autokóde MOST a neskôr v jazyku AGOL. Na katedre sa začali tiež riešiť úlohy pre prax a kurzy výpočtovej techniky pre pracovníkov z praxe.

Medzníkom vo vývoji katedry bol vznik Elektrotechnickej fakulty (dnes Fakulty elektrotechniky a informatiky) na VŠT roku 1969. Súčasne sa katedra stala jej integrálnou súčasťou so zmeneným názvom Katedra automatizácie a regulácie a zabezpečovala výučbu v odbore technická kybernetika. V roku 1972 absolvovalo štúdium na katedre prvých 20 absolventov. V rovnakom roku sa prešlo na využívanie počítača MINSK 22 inštalovaného na **Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Vo výučbe programovania a vo výskumných prácach sa prešlo na programovací jazyk FORTRAN IV, ktorý bol na tomto počítači k dispozícii. V roku 1973 bola katedra opäť premenovaná, tentoraz na Katedru technickej kybernetiky na základe názvu odboru, ktorý roky zabezpečovala. V tom období už bol na čele katedry prof. Ing. Milan Jelšina, CSc. O rok neskôr sa na katedre vytvorili dve zamerania, a to kybernetické systémy a elektronické systémy. Dynamika katedry bola veľmi veľká, a preto v roku 1975 vznikajú už tri zamerania: elektronické systémy, elektronické počítače a riadiace a automatizačné systémy. Tento stav trval päť rokov do roku 1980, keď sa zamerania zmenili na: riadiaca technika, automatizované systémy riadenia a robotika.

V 1985 roku dochádza k zmene vedúceho katedry, stáva sa ním doc. Ing. Ján Sarnovský, CSc. (neskôr prof.). Prof. Ing. Milan Jelšina, CSc., sa stal dekanom Elektrotechnickej fakulty. V tom istom roku katedra pripravila medziodborové zameranie s názvom počítačové prostriedky riadiacich systémov a systémov s umelou inteligenciou pre vynikajúcich študentov. Bol to vážny pokus o syntézu teórie riadenia, umelej inteligencie a teórie počítačov v rámci jedného programu.

Koncom 80. rokov sa Katedra technickej kybernetiky stala jednou z najväčších katedier na VŠT. Zabezpečovala dva študijné odbory, a to elektronické počítače a technická kybernetika, v ktorých každoročne skončilo viac ako 100 absolventov. Do uvedeného obdobia ukončili ašpirantskú výchovu a získalo hodnosť CSc. v uvedených odboroch viac ako dvadsať vlastných, ale i externých pracovníkov.

Rýchly technický vývoj vo svete, sledovanie nových perspektívnych trendov, ich zavádzanie do pedagogického a vedecko-výskumného procesu si logicky vyžiadalo rozdelenie katedry v roku 1989 na dve katedry, a to Katedru počítačov a informatiky a Katedru kybernetiky a umelej inteligencie. Prvým vedúcim KKUI od roku 1989 bol prof. Ing. Ján Sarnovský, CSc.

Deväťdesiate roky KKUI, zhodou okolností v nových spoločenských podmienkach, potvrdili správnosť osamostatnenia katedry. Napriek odchodu niekoľkých kvalitných pracovníkov sa podarila rýchla adaptácia katedry vďaka vlastnému vedecko-pedagogickému dorastu, ktorý vyrástol z početnej skupiny doktorandov. Na katedre sa úspešne rozvíjali a používali informačné technológie. Pracovisko sa stalo priekopníkom používania webových technológií. Pracovníci katedry vytvorili prvú fakultnú a katedrovú webovú stránku, ako aj osobné webové stránky a napísali prvé príručky o internete a webe. Bežným sa stalo aj využitie týchto technológií vo výučbe. Katedra bola v oblasti pedagogiky a výskumu zameraná na riadiace systémy, umelú inteligenciu a automatizované systémy riadenia technologických procesov. Prvá dekáda nového milénia bola poznačená nástupom kreditového systému a rozdelenia štúdia do troch stupňov. V tejto súvislosti aj s rozvojom kybernetiky a umelej inteligencie sa postupne pripravovala nová koncepcia štruktúry výskumu a smerovania štúdia. Katedra v tomto období garantovala študijné odbory ako kybernetika, umelá inteligencia, automatizácia a začala s garantovaním aj nového odboru hospodárska informatika v spolupráci s Ekonomickou fakultou. V roku 2013 sa vedúcim katedry stal prof. Ing. Peter Sinčák, CSc. Počas jeho pôsobenia došlo ku konsolidácii študijných odborov na základe nového vysokoškolského zákona a aktuálne katedra pôsobí len v jednom študijnom odbore, ktorým je informatika. Hlavné oblasti výskumu na katedre sú umelá inteligencia, robotika, inteligentné systémy, internet vecí, veľké dáta, inteligentné metódy a algoritmy riadenia a modelovania zložitých systémov, metódy výpočtovej inteligencie v inteligentných agentových systémoch a v aplikáciách, digitálne dvojča, Industry 4.0/5.0, objavovanie znalostí, znalostné technológie na vyhľadávanie informácií. Tieto oblasti výskumu sa premietajú aj do výučby v odbore informatika v dvoch študijných programoch, a to inteligentné systémy a hospodárska informatika.

Po úspešných desiatich rokoch práce na čele KKUI prenechal prof.

Ing. Peter Sinčák, CSc., miesto doc. Ing. Petrovi Papcunovi, PhD. Fotogalériu zo slávnostného banketu si môžete pozrieť ako príspevok zo 14. 6. 2024 na facebookovej stránke katedry po naskenovaní QR kódu.

Autor: doc. Ing. peter papcun, phd. vedúci katedry prof. Ing. ján sarnovský, csc. bývalý vedúci katedry technická univerzita v košiciach fakulta elektrotechniky a informatiky katedra kybernetiky a umelej inteligencie peter.papcun@tuke.sk, jan.sarnovsky@tuke.sk

Študentom medicíny v šesťdesiatke? Aj túto možnosť ponúkajú univerzity tretieho veku

18. 8. 2024, 6:00, Zdroj: uzitocna.pravda.sk, Vydavateľ: OUR MEDIA SR a. s., Autor: Denisa Gerši, Sentiment: Neutrálny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 42 603 GRP: 0,95 OTS: 0,01 AVE: 673 EUR

Chcete si vyplniť čas na dôchodku zmysluplne? Skúste študovať. Do konca augusta sa môžete prihlásiť na univerzity tretieho veku.

Foto: SHUTTERSTOCK

Ilustračné foto.

Študenti s vekom 50+

Ísť do dôchodku môže pre niekoho znamenať vytúžený oddych po rokoch práce, pre niekoho je to obdobie, ktoré naopak, prináša rozporuplné pocity a otázky, čo s voľným časom. Nie každý má rodičov, o ktorých sa musí starať, alebo deti, ktorým by pomáhal s vnúčajami a nie každý chce byť pracujúci dôchodca.

Pred viac ako tridsiatimi rokmi priniesla Univerzita Komenského v Bratislave ako prvá možnosť, aby mohli seniori využiť poproduktívny vek plnohodnotným spôsobom. Svoje prednáškové sály otvorili pre študentov starších ako 50 rokov. Univerzity tretieho veku sú súčasťou celoživotného vzdelávania a ich úlohou je ponúkať vzdelávacie aktivity priamo na univerzitách a vysokých školách ľuďom v dôchodkovom veku, alebo na invalidnom dôchodku. Čoskoro do študentských lavíc zasadnú ďalší študenti univerzít tretieho veku a na niektoré sa ešte stále môžu záujemcovia prihlásiť, mnohé univerzity uzatvárajú prihlášky až 31. augusta 2024.

Zrušenie, alebo obmedzenie krátenia opatrovateľských príspevkov

Video

Informuje minister práce, sociálnych vecí a rodiny Erik Tomáš

Skúškové ako za mladých čias

Podľa Asociácie univerzít tretieho veku poskytuje vzdelávanie v rámci univerzity tretieho veku až sedemnást' univerzít a vysokých škôl. Štúdium trvá od jedného akademického roka až po tri roky, v závislosti od vzdelávacieho programu a hlásiť sa môžu osoby staršie ako 50 rokov (niekde je vek nižší) a osoby na invalidnom dôchodku (bez obmedzenia veku). Výučba prebieha podobne ako u denných či externých študentov, počas zimného a letného semestra, pričom počet prednášok je približne sedem až dvanásťkrát za semester. Jediný rozdiel v štúdiu oproti mladším „kolegom – študentom“ je, že uchádzači nemusia robiť prijímacie skúšky. Niektoré vzdelávacie programy sú na konci semestra ukončené iba stretnutím, či prezentáciou, niektoré dokonca zápočtom, skúškou alebo záverečnou prácou.

Cena za akademický rok je pre seniorov pomerne priaznivá. Kým externý študent si musí za vysokoškolské štúdium zaplatiť tisíce eur, univerzita tretieho veku stojí na akademický rok približne od štyridsať do sto eur. Za tých pár eur na rok získa človek prednášky od mnohých významných docentov, či profesorov z akademickej obce.

Foto: Archív UTV UK

promocia01 1 Univerzita tretieho veku má každý rok približne 500 absolventov. Osvedčenie o vzdelaní si preberajú počas slávnostného aktu v Aule Univerzity Komenského.

Právo, psychológia a dokonca aj medicína

Univerzity ponúkajú seniorským študentom širokú paletu vzdelávacích programov, študovať môžu dokonca aj medicínu: „Zapíšte sa na našu Univerzitu tretieho veku pri Jesseniovej lekárskej fakulte Univerzity Komenského v Martine, namiesto návštev nemocníc a lekárov Vám ponúkame atraktívne prednášky a spoločné stretnutia v krásnych priestoroch Aula Magna JLF UK. Máte možnosť získať objektívne vedomosti o zdraví a chorobe, prevencii a liečbe jednotlivých chorôb z rôznych oblastí medicíny“, láka na svojej webovej stránke Jesseniova lekárska fakulta UK v Martine. Vzdelávací program „všeobecná medicína“ trvá tri roky, z ktorých prvý rok je zameraný na teoretickú a predklinickú výučbu s možnosťou oboznámenia sa základov prvej pomoci a druhý a tretí rok je zameraný na špecifické predmety z aspektu klinickej medicíny. Niektoré univerzity tretieho veku dokonca ponúkajú nielen jedno, dvoj a trojročné programy, ale aj nadstavbový štvrtý ročník, napríklad **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**.

Ak sa človek má stať človekom, musí sa vzdelávať.

Ján Amos Komenský

Vzdelávať sa môžete napríklad v týchto programoch

Univerzita Komenského v Bratislave archeológia, dejiny výtvarného umenia, filozofia, právo, anglický jazyk, všeobecná medicína (JLF UK Martin),...

Trnavská univerzita jazyky, latinčina, dedičské a rodinové právo, psychológia,...

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre sociálno-zdravotno-právne povedomie pre seniorov, politické vedy, anglický jazyk, ľudové remeslá, informačné technológie,...

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach 1. ročník – všeobecný, 2. a 3. ročník – anglický jazyk, medicína – verejné zdravie, právo, rastliny v životnom prostredí,...

Technická univerzita vo Zvolene anglický jazyk, psychológia, pohybové kurzy,...

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici dejiny európskej civilizácie, fotografia, astronómia, záhradníctvo, kresba a maľba, ekonómia pod lupou,...

Katolícka univerzita v Ružomberku zdravotné a psychosociálne aspekty života seniora, všeobecné znalosti o ochrane a dôležitosti včiel, krásna literatúra ako filozofia života a človeka, filozoficko-teologické základy

Autor: Denisa Gerši

Košická nemocnica vykonala robotickú operáciu srdca [🔗](#)

📅 17. 8. 2024, 16:35, Zdroj: kosiceonline.sk [🔗](#), Sentiment: Neutrálny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 3 531 GRP: 0,08 OTS: 0,00 AVE: 263 EUR

Košice Spravodajstvo

Pooperačný priebeh pacienta bol bez komplikácií.

Lekári v nemocnici Košice-Šaca vykonali unikátnu robotickú operáciu, prvú svojho druhu na Slovensku a v Česku. Na pracovisku Kliniky srdcovej a cievnej chirurgie **UPJŠ** a kardiocentra zrealizovali nový typ operácie pomocou robota da Vinci.

„Okrem štandardne robených roboticky asistovaných operácií kvôli ischemickej chorobe srdca bol vykonaný, prvýkrát na území Slovenskej a Českej republiky, roboticky asistovaný uzáver uška ľavej predsieni kvôli fibrilácii predsiení,“ uviedla hovorkyňa skupiny Agel SK Eva Peterová.

Ilustračná fotografia / TASR

Išlo o 76-ročného muža, ktorému zároveň roboticky vykonali chirurgickú revaskularizáciu myokardu. Pooperačný priebeh pacienta bol bez komplikácií.

„Na konci tohto roka by sme radi spustili v rámci štúdie program roboticky asistovaných operácií chlopňových chýb srdca. Zároveň plánujeme aj naďalej investovať do nových technológií a odborného rozvoja svojich pracovníkov, aby sme pacientom poskytovali liečbu na svetovej úrovni,“ doplnil prednosta kliniky František Sabol.

Zdroj: TASR

Dějiny Slovenska od Jana Rychlíka / Ako dopadla slovenská história, písaná pre českého čitateľa

17. 8. 2024, 7:16, Zdroj: postoj.sk, Autor: Lukáš Krivošík, Sentiment: Ambivalentný, Téma: Fakulty a ústavy UPJŠ, Kľúčové slová: Ján Gbúr

Dosah: 106 423 GRP: 2,36 OTS: 0,02 AVE: 953 EUR

Žiadny iný český historik nerozumie Slovákom tak ako Jan Rychlík.

V posledných rokoch je možné registrovať medzi našimi západnými susedmi akési rozčarovanie zo Slovenska. Nahromadilo sa niekoľko politických udalostí, pre ktoré mnohí Česi opäť raz zisťujú, že Slovákom nerozumejú.

Nechápu, prečo sme si v parlamentných voľbách štvrtýkrát za premiéra zvolili Roberta Fica. Nechápu, prečo sme po prvom volebnom období v prezidentskom úrade pustili pre nich sympatickú Zuzanu Čaputovú a za jej nástupcu sme si zvolili prázdneho Petra Pellegriniho. A hlavne nerozumejú rusofilstvu nemalej časti Slovákov v kontexte trestuhodnej Putinovej agresie voči Ukrajine.

Niektro by na tomto mieste mohol namietať, že Slovákom „nerozumie“ len časť Čechov – možno „pražská kaviareň“, ktorá je viditeľná v médiách či na sociálnych sieťach, kým fanúšikovia napríklad Andreja Babiša Slovákom rozumejú a možno aj trochu závidia.

Iný by, naopak, povedal, že pred rozčarovaním Čechov zo Slovákov treba hovoriť o rozčarovaní Slovákov zo Slovákov. Veď aj kolki našinci nerozumejú, prečo sú toľkí ich krajanovia uhranutí Ficom či Putinom.

Nech je, ako chce, českému dopytu po vysvetľovaní ich východného suseda vyšla tento rok v ústrety vyše šesťstostranová syntéza našej histórie, ktorú pod názvom Dějiny Slovenska zostavil historik Jan Rychlík a kolektív v zložení Milan Pokorný, Anna Zelenková a **Ján Gbúr**. Kniha vyšla vo vydavateľstve Vyšehrad.

Jan Rychlík je známy aj čitateľom Postoja. V roku 2018 sme s ním priniesli rozsiahly rozhovor pri príležitosti stého výročia vzniku Československa.

Rychlík sa špecializuje na vzťahy Čechov a Slovákov a dejiny národov juhovýchodnej Európy. Hoci ide o českého historika, má tiež slovenské občianstvo a po slovensky rozpráva bez prízvuku, čo pripisuje dokonalému sluchu, ktorý zdedil po svojom otcovi, hudobnom skladateľovi. Na začiatku 90. rokov pôsobil tiež ako poradca českého premiéra Petra Pitharta.

Žiadny čechoslovakizmus

Slovenské dejiny z pera českého historika? Nejednen slovenský čitateľ si na tomto mieste položí otázku, či sa takému niečomu dá vôbec dôverovať. Či nepôjde o nejakú čechoslovakistickú perspektívu.

No za viac ako tri desaťročia od rozdelenia federácie sa čas predsa len posunul. Autori už v úvode ponúkajú historický prehľad doterajších syntéz slovenských dejín a kritizujú tendenciu, ktorá existovala v spoločnom štáte, predstavovať ich buď ako príviesok českých dejín, alebo vyzdvihovať a preceňovať ich styčné body, ktorých napokon pred rokom 1918 či pred obdobím národného obrodenia, nebolo až tak veľa.

Napriek vzájomnej zrozumiteľnosti češtiny a slovenčiny boli oba národy formované odlišnou historickou skúsenosťou. Kým krajiny českej koruny boli súčasťou Svätej ríše rímskej národa nemeckého a neskôr rakúskej časti habsburskej monarchie, Slováci žili tisíc rokov v uhorskom štáte bez toho, aby nimi obývané územie bolo administratívne vyčlenené ako zvláštny slovenský autonómny celok (ak nerátame špecifické a dočasne existujúce útvary ako Nitrianske údelné kniežatstvo alebo doména Matúša Čáka Trenčianskeho).

Jan Rychlík opakuje tézu, známu aj z iných jeho kníh, že české elity na čele s T. G. Masarykom na začiatku 20. storočia podcenili, ako ďaleko už medzitým zašla etnogenéza Slovákov ako samostatného národa. Podrobne opisuje slovenské snahy o autonómiu v medzivojnovnej republike, v rokoch bezprostredne po druhej svetovej vojne či zápas o vytvorenie federácie v 60. rokoch. A rovnako aj české prehliadanie či podceňovanie týchto slovenských snáh, ktoré bolo prekvapujúco silné aj za komunistickej totality (napríklad Antonín Novotný, prezident v rokoch 1957 až 1968, Slovákom vyslovene nedôveroval a nemal ich v láske; kritizoval sa „slovenský buržoázny nacionalizmus“, ale prekvapujúco nikto nehovoril o „českom buržoáznom nacionalizme“; a podobne)...

V tomto zmysle je Rychlíkova práca užitočná, lebo dokáže českému čitateľovi sprostredkovať slovenské hľadiská a pociť nedocenenia zo strany „staršieho brata“, ktorý existoval v spoločnom štáte. Napríklad keď opisuje slabé zastúpenie Slovákov v československej administratíve a generalite aj na sklonku prvej ČSR, teda po dvoch desaťročiach existencie republiky, keď sa už nedalo tvrdiť, že Slováci „nemajú kádre“.

Pravda, neochota českých politických elít ustúpiť autonomistickým snahám Andreja Hlinku a Martina Rázusa a trvať na fikcii „československého národa“ mala aj objektívne, čisto demografické príčiny. Slováci, rátaní ako samostatná národnosť, boli až tretí najpočetnejší v medzivojnovnej ČSR. Pred nimi boli po Čechoch Nemci. Preto ak by Slovensko dostalo autonómiu, ťažko by sa dala upierať nemeckému obyvateľstvu.

Málo sa tiež v súčasnosti u nás doceňuje, že keď HSL'S na jeseň 1938 autonómiu pre Slovensko získala, ako prvú zničila pluralistický politický systém vrátane svojho spojenca z boja za autonómiu, SNS a nastolila fakticky totalitu. Preto pre mnohých Slovákov existoval výber: buď demokracia s Československom, alebo samostatné Slovensko s totalitným režimom.

Po vojne sa karta zase obrátila. A cesta obnoveného Československa ku komunistickej totalite bola dláždená tiež krátkozrakou podporou českých demokratov pre okliešťovanie právomocí slovenských autonómnych orgánov.

Chýba Jánošík

Problémom knihy Dejiny Slovenska nie je vykreslenie vzťahov Čechov a Slovákov v 20. storočí. Tam sa Jan Rychlík a jeho kolegovia snažia naozaj o vyvážený a do českého prostredia neraz sebakritický pohľad.

Problémom je, že plná polovica knihy je venovaná približne poslednému storočiu (obdobiu od začiatku prvej svetovej vojny až do súčasnosti). Zvyšné storočia sú natlačené do prvej polovice knihy.

Napríklad celému obdobiu do príchodu Slovanov niekedy v 6. storočí je venovaná presne jedna strana (prvá strana vlastného historického výkladu po dvadsaťstranovej úvodnej eseji o slovenskej historiografii). Pritom autori výslovne zdôrazňujú, že nepíšu dejiny Slovákov, ale dejiny územia, ktoré tvorí súčasnú Slovenskú republiku.

Iste, netreba sa priveľmi obšírne rozpisovať o mamutoch, neandertáľoch či prehistorickej kultúre popolnicových polí, ale témy ako Kelti na území dnešnej Bratislavy v 1. storočí pred Kristom, po nich germánski Kvádi a ich vzťahy s Rimanmi (vrátane markomanských vojen) by si akiste zaslúžili viac ako dva odseky. Ide o zaujímavé javy, ktoré sú tiež súčasťou príbehu nášho súčasného územia.

Rímsky limes nielen oddeľoval barbarikum na sever od Dunaja od antickej stredomorskej civilizácie, ale ich aj spájal. A dejiny Slovenska by nemali byť vykresľované ako niečo, čo je oddelené od širších svetových dejín, ale ako súčasť trendov, ktoré ovplyvnili Európu.

Autori by si, samozrejme, svoj prístup mohli obhájiť. Najstaršie dejiny sú skôr vecou archeológov než historikov. Je prirodzené, že dejiny sa smerom do prítomnosti „zahusťujú“, keďže k nedávnej minulosti je k dispozícii zväčša viac dochovaných písomných prameňov než k minulosti dávnejšej, a preto si novšie dejiny zaslúžia aj rozsiahlejší výklad.

Prípadne možno uznať, že kniha je určená predovšetkým českému čitateľovi a toho zaujíma viac posledné storočie spoluzitia Čechov a Slovákov v jednom štáte než nejakí Kelti a Rimania.

Naproti tomu, pozitívnym príkladom knižnej syntézy, ktorá sa podrobnejšie venuje aj predslovenskej histórii nášho územia, sú Dejiny Slovenska (vyd. AEPRESS, 2000), ktoré autorsky zostavili Dušan Čaplovič, Dušan Kováč, Ján Lukačka, Ľubomír Lipták a Viliam Čičaj...

A ešte jedna výhrada: pred pár mesiacmi Jan Rychlík spomenul v jednom rozhovore k svojej knihe, že Juraj Jánošík sa do nej ani nedostal. Čo k tomu dodať?

Je slovenskou tragédiou, že skoro každý vie, že zbojník Jánošík sa narodil v Terchovej, kým skoro nikto nevie, že sa v Terchovej narodil osvietenský mysliteľ Adam František Kollár (ten v Rychlíkovej knihe, našťastie, spomenutý je).

No hoci človek nemusí byť fanúšikom jánošíkovského kultu, je opomenutím nenapísať o ňom v knihe o dejinách Slovenska ani vetu, hoci aj kritickú. Keďže určitý odraz minimálne v slovenskom umení a v slovenskom povedomí terchovský zbojník zanechal.

Podobne chýba v knihe meno Jozef Gabčík, aspoň ako symbol tých Slovákov, ktorí počas druhej svetovej vojny bojovali spolu s Čechmi proti Nemcom na západe. Jedna vec je, že za spoločného štátu existovala tendencia umelo vyzdvihovať styčné body českých a slovenských dejín. No aby sa to teraz neskončilo opačným extrémom, že sa budeme tváriť, akoby naše národy nikdy nič spoločné nemali.

Protestná žranica

Po roku 1989 vyšlo niekoľko syntéz o dejinách Slovenska.

Vyššie sme spomenuli titul z roku 2000 od Čaploviča, Kováča, Lukačku, Liptáka a Čičaja. Známe sú tiež Dejiny Slovenska čisto od Dušana Kováča, ktoré prvý raz vyšli v roku 1998 a tento rok vychádzajú opäť v Nakladatelství Lidové noviny. Spomenúť možno tiež Slovenské dejiny od úsvitu po súčasnosť (vyd. Perfekt, 2015) z pera Antona Hrnka, Ivana Petranského, Ivana Mrvu, Jána Lukačku, Michala Habaja a Vladimíra Segeša.

Je namieste otázka, či Rychlíkova kniha môže slovenskému čitateľovi, ktorý už možno čítal aj vyššie zmienené syntézy, povedať niečo nové.

Základná kostra slovenských dejín je, prirodzene, všade rovnaká. No aj keď už všeobecný prehľad máte, v knihe Rychlíka a jeho spoluautorov sa dá nájsť viacero postrehov, ktoré ste možno v iných podobných knihách nezaregistrovali.

V súvislosti so Samovou ríšou je tu napríklad zmienka o teórii Jána Steinhübela, že Vogastisburg, pri ktorom Slovania v roku 631 porazili Frankov, stál v dnešnom Rakúsku na mieste starej rímskej pevnosti pri ústí rieky Aist do Dunaja. A lingvisticky je dobre vysvetlené, prečo táto teória dáva zmysel.

Hoci zmienka o Jánošíkovi v knihe chýba, čitateľ sa dozvie napríklad o Jakubovi Bogdanovi (1658 – 1724). Bol to prešovský rodák, maliar, ktorý tvoril a zomrel v Anglicku. Maľoval hlavne zátišia a vtáky.

Zaujímavosťou je, že slovo „panslavizmus“ mal vytvoriť slovenský národovec, advokát a spisovateľ Ján Nepomuk Herkeľ (1786 – 1853).

A vedeli ste napríklad, že spolu s Viliamom Šulekom a Karolom Holubym popravili maďarské úrady za účasť na slovenskom povstaní v roku 1848 aj Žida Ignáca Grossmana, priateľa J. M. Hurbana, ktorý sa pre podporu slovenského povstania snažil získať aj židovské občianstvo?

Niekedy sú Rychlík a jeho spoluautori dokonca vtipní. Spomínajú napríklad, že za slovenského štátu organizovala Vysoká škola ekonomická kurzy základov účtovníctva pre arizátorov židovských majetkov. Vo verejnosti sa pre ne vžila prezývka „univerzita zlodejov“.

Zábavný je tiež opis diania okolo prijímania jazykového zákona v roku 1990. Skupina národnárov vtedy vyhlásila protestnú hladovku na Námestí SNP. Ako sa píše v knihe:

„V súvislosti s tým jeden zo stúpcov vládneho návrhu a príslušník iniciatívy Hnutie tolerancie Human usporiadal po niekoľkých dňoch z recesie ‚antihladovku‘, ktorú označil ako ‚protestnú žranicu proti matičnému návrhu jazykového zákona‘: na chodník vedľa hladovkárov si priniesol stôl, pri ktorom si verejne poobedoval za povzbudzovania i nadávok stúpcov oboch táborov. (...) Nakoniec verejnosť stratila o hladovkárov záujem, lebo sa po Bratislave rozšírila správa (aj keď nepotvrdená), že hladovkári podvádzajú a tajne prijímajú potravu.“

Kniha Dějiny Slovenska stručne predstavuje aj vývoj posledných 31 rokov slovenskej samostatnosti: aké vlády a kedy vládli, vstup do EÚ a NATO či do eurozóny, vražda Jána Kuciaka a Marty Kušnírovej, pandémie koronavírusu – až po výsledky parlamentných volieb v roku 2023. Je to slušná rekapitulácia napríklad pre študentov žurnalistiky alebo mladých ľudí, ktorí sa o politiku začali zaujímať len v posledných rokoch.

Zamyslenie nad slovenskými dejinami

Špecifikom slovenských dejín, ktoré ich odlišuje od dejín Čechov, Maďarov a Poliakov, je absencia tradície vlastnej stredovekej slovenskej štátnosti. Ešte aj Chorváti, ktorých je menej ako Slovákov (necelé 4 milióny), mali svoje stredoveké kráľovstvo, ktoré samostatne existovalo od roku 925 do vzniku personálnej únie s Uhorskom v roku 1102. Aj vďaka tomu boli podmienky pre rozvoj Chorvátov v Rakúsko-Uhorsku po vyrovaní v roku 1867 neporovnateľne lepšie než situácia Slovákov.

Na Slovensku je táto skutočnosť pociťovaná ako nedostatok či zdroj národných komplexov menejcennosti, ktoré sa snažíme kompenzovať napríklad spätným „poslovenčovaním“ Veľkej Moravy (ako „kráľovstva starých Slovákov“).

Pritom napríklad Slovinci, ktorých je ešte menej (2,1 milióna), tiež nemajú nič také ako stredoveké slovinské kráľovstvo. Historicky sa hlásia k Samovej ríši a potom k slovanským kniežatstvám Karantánia a Karniola, ktoré v slovinskej historiografii majú porovnateľný význam ako Nitriansko a Veľká Morava v tej slovenskej.

No tieto celky sa už v 9. storočí dostali pod kontrolu Franskej ríše, ktorá domáce slovanské vládnuce elity nahradila Bavormi. Jadro územia, obývaného predkami dnešných Slovincov, sa stalo súčasťou Svätej rímskej ríše. Ich vývoj ako národa bol komplikovaný ešte skutočnosťou, že boli rozdelení medzi niekoľko historických krajín: Kraňsko, Štajersko a Korutánsko, kde s väčšinovým nemeckým občianstvom mali spoločnú silnú krajinskú identitu. V Gorici sa zase Slovinci museli vyhraniť proti talianskym vplyvom. Terst bol istý čas najväčším slovinským mestom (možno podobne ako Budapešť bola v 19. storočí najväčším slovenským mestom). Slovincami obývané Zamurie bolo zase súčasťou Uhorska.

Napriek všetkým týmto výzvam a tiež napriek absencii slávnej historickej slovinskej štátnosti je súčasné Slovinsko (samostatné len od roku 1991) najprosperujúcejšou postkomunistickou krajinou. Slovinci sú tiež slovanským národom s najvyššou životnou úrovňou, ktorá zo starých členských štátov EÚ zodpovedá približne životnej úrovni Španielov.

Prečo o tom píšeme v súvislosti s knihou o dejinách Slovenska od Jana Rychlíka? Lebo tento český historik sa tiež špecializuje na dejiny iných slovanských národov, ku ktorým napísal knižné syntézy: Dějiny Ukrajiny, Dějiny Bulharska, Dějiny Makedonie, Dějiny Chorvatska a Dějiny Slovinska. Tieto tituly vyšli v aj u nás známej edícii Dejiny států v Nakladatelství Lidové noviny.

Tieto diela sa oplatí čítať kvôli paralelám i rozdielom v dejinách rôznych krajín v našom geografickom regióne. Napríklad v knihe Dějiny Slovinska Rychlík upozorňuje, že aj Slovinci chceli na začiatku 90. rokov vstúpiť do EÚ ako samostatný člen, nie iba ako región veľkej

mnohonárodnej Juhoslávie (obdoba Čarnogurského „hviezdičky a stoličky“).

Túžba po medzinárodnom zviditeľnení poháňala nielen Slovákov, ale aj ďalšie malé národy pri ich snahách po dosiahnutí vlastnej štátnosti. No vyššie opísaný príklad Slovincov ukazuje, že vzdialené dejiny majú vplyv na súčasnosť krajiny len „odtiaľ-potiaľ“.

Namiesto toho, aby Slováci donekonečna preosievali svoje dejiny, by ich mali prijať, zmieriť sa s nimi, že v dobrom i zlom sú, aké sú, a radšej sa sústrediť na vytváranie slávnejšej budúcnosti v prítomnosti, na ktorú raz budú môcť naši potomkovia byť hrdí. Z pohľadu budúcnosti menej záleží na tom, čo sa stalo v roku 900, než na tom, čo dnes robíme my.

Inak povedané, my sme najdôležitejšia generácia, na ktorej momentálne záleží.

Autor: Lukáš Krivošík